

Výzkumný ústav
lesního hospodářství
a myslivosti, v. v. i.

Nová legislativní úprava invazních druhů z pohledu lesních dřevin

Petr Novotný

NÁŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (EU) č. 1143/2014
ze dne 22. října 2014
o prevenci a regulaci zavlečení či vysazování a šíření invazních nepůvodních druhů

EVROPSKÝ PARLAMENT A RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 192 odst. 1 této smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise,

po posouzení návrhu legislativního aktu vstrozárodním parlamentem,

s ohledem na stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru (1),

v souladu s řádným legislativním postupem (2),

(1) Výskyt nepůvodních druhů, zejména živočichů, rostlin, hub nebo mikroorganismů v nových lokalitách má vřdy důvodem ke znepokojení. Znamení číst nepůvodních druhů ze však může být druhy invazními a takové druhy mají závažný vliv na biologickou rozmanitost a související ekoregionální škody, ale i na sociální

(2) Invazní nepůvodní druhy představují jednu z hlavních hrozeb pro biologickou rozmanitost a související ekoregionální škody. Invazní nepůvodní druhy představují také významnou hrozbu pro lidské zdraví a majetek. Invazní nepůvodní druhy představují také významnou hrozbu pro lidské zdraví a majetek.

(3) Hrozba, kterou invazní nepůvodní druhy představují pro biologickou rozmanitost a související ekoregionální škody, má různé povahy, včetně vředy dopadů na původní druhy a ekosystémy, a funkce ekosystémů a člověka. Invazní nepůvodní druhy představují také významnou hrozbu pro lidské zdraví a majetek.

(4) Únie se jako smluvní strana Úmluvy o ochraně evropských planě rostoucích rostlin, volně žijících živočichů a přírodních stanovišť, schválené rozhodnutím Rady 82/72/EHS (3), zavázala, že přijme veškerá vhodná opatření, aby zaručila ochranu přírodních stanovišť planě rostoucích rostlin a volně žijících živočichů.

(1) Úř. věst. C 177, 11.6.2014, s. 84.

(2) Posouzení Evropského parlamentu ze dne 16. dubna 2014 (důvod nezveřejněný v Úředním věstníku) a rozhodnutí Rady ze dne 29. září 2014.

(3) Rozhodnutí Rady 82/72/EHS ze dne 25. října 1993 o uzavření Úmluvy o biologické rozmanitosti (Úř. věst. L 309, 13.12.1993, s. 1).

(4) Rozhodnutí Rady 82/72/EHS ze dne 3. prosince 1991 o uzavření Úmluvy o ochraně evropských planě rostoucích rostlin, volně žijících živočichů a přírodních stanovišť (Úř. věst. L 38, 10.2.1992, s. 1).

II

(Nelegislativní akty)

NÁŘÍZENÍ

PROVÁDĚCÍ NÁŘÍZENÍ KOMISE (EU) 2019/1262

ze dne 25. července 2019

kterým se mění prováděcí nařízení (EU) 2016/1141 za účelem aktualizace seznamu invazních nepůvodních druhů s významným dopadem na Unii

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie,

s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/1141 o prevenci a regulaci zavlečení či vysazování a šíření invazních nepůvodních druhů (1),

vzhledem k těmto důvodům:

(1) Únie se jako smluvní strana Úmluvy o ochraně evropských planě rostoucích rostlin, volně žijících živočichů a přírodních stanovišť, schválené rozhodnutím Rady 82/72/EHS (2), zavázala, že přijme veškerá vhodná opatření, aby zaručila ochranu přírodních stanovišť planě rostoucích rostlin a volně žijících živočichů. Únie se jako smluvní strana Úmluvy o ochraně evropských planě rostoucích rostlin, volně žijících živočichů a přírodních stanovišť, schválené rozhodnutím Rady 82/72/EHS (2), zavázala, že přijme veškerá vhodná opatření, aby zaručila ochranu přírodních stanovišť planě rostoucích rostlin a volně žijících živočichů.

(2) Komise dospěla k závěru, že u všech těchto invazních nepůvodních druhů byly nalezeny všechny prvky uvedené v čl. 4 odst. 6 nařízení (EU) č. 1143/2014.

(3) Únie se jako smluvní strana Úmluvy o ochraně evropských planě rostoucích rostlin, volně žijících živočichů a přírodních stanovišť, schválené rozhodnutím Rady 82/72/EHS (2), zavázala, že přijme veškerá vhodná opatření, aby zaručila ochranu přírodních stanovišť planě rostoucích rostlin a volně žijících živočichů.

(4) Od přijetí prováděcího nařízení (EU) 2016/1141 byly aktualizovány kódy KN stanovené nařízením Rady (EHS) č. 2658/87 (3). Prováděcí nařízení (EU) 2016/1141 by proto mělo být odpovídajícím způsobem změněno.

(5) Opatření stanovená tímto nařízením jsou v souladu se stanoviskem Výboru pro invazní nepůvodní druhy,

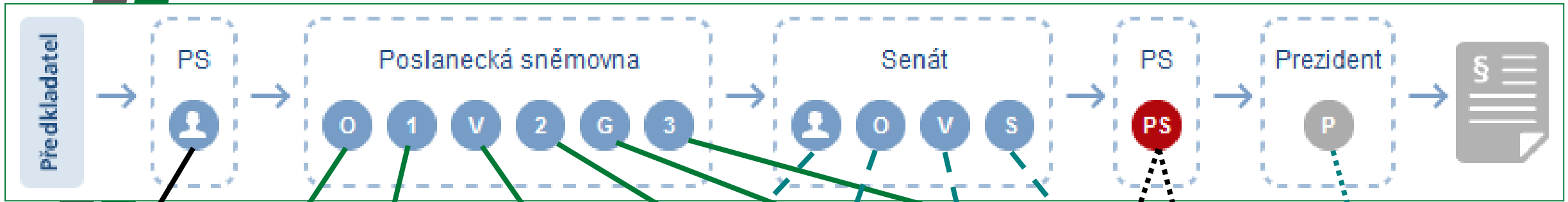
(1) Úř. věst. L 317, 4.11.2014, s. 35.

(2) Provděcí nařízení Komise (EU) 2016/1141 ze dne 13. července 2016, kterým se přijímá seznam invazních nepůvodních druhů s významným dopadem na Unii podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1143/2014 (Úř. věst. L 187, 14.7.2016, s. 4).

(3) Nařízením Rady (EHS) č. 2658/87 ze dne 23. července 1987 o celní a statistické nomenklatuře a o společném celním sazebníku (Úř. věst. L 256, 7.9.1987, s. 1).

Úvod

- **Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1143/2014**
 - **Prováděcí nařízení Komise (EU) 2016/1141 („unijní seznam“)**
 - **Prováděcí nařízení Komise (EU) 2017/1263 (1. aktualizace seznamu)**
 - **Prováděcí nařízení Komise (EU) 2019/1262 (2. aktualizace seznamu)**
- /povinně alespoň 1× za 6 let/
- **Zákon ČNR č. 114/1992 Sb. – „invazní novelizace“ 2021**

22. 1. 2020

29. 1. 2020

26. 1. 2021

3.–18. 2. 2021

28. 6. 2021

29. 6. 2021

14. 4. 2021

14. 7. 2021

26. 7. 2021

29. 4. 2021

21. 7. 2021

???

28. 5., 2. 6. 2021

???

118. schůze, 3. bod (od 14. 9. 2021)

Unijní seznam – dřeviny

- *Baccharis halimifolia*
(**pomíšenka nepitolistá**) keř SA **2016**
- *Pueraria montana* var. *lobata*
(**puerarie Thunbergova**) USA **2017**
- *Acacia saligna*
(**akácie /kapinice/ modrolistá**) z. Austrálie **2019**
- *Ailanthus althissima* (**pajasan žláznatý**) Asie **2019**

https://en.wikipedia.org/wiki/Baccharis_halimifolia#/media/File:Baccharis_halimifolia.jpg

<https://www.biolib.cz/cz/taxon/id208484/>

https://en.wikipedia.org/wiki/Acacia_saligna

https://cs.wikipedia.org/wiki/Pajasan_%C5%BEI%C3%A1znat%C3%BD

Unijní seznam – dřeviny

- *Cardiospermum grandiflorum*
(**srdcovnice**) slabě dřevnatějící liána stř. j.
Amerika **2019**
- *Prosopis juliflora* (**naditec jehnědokvětý**)
stř. a j. Amerika **2019**
- *Triadica sebifera* (**kožokvět lojonosný**)
malý strom Asie **2019**

<https://botany.cz/cs/cardiospermum-grandiflorum/>

https://cs.wikipedia.org/wiki/Naditec_jehn%C4%9Bdokv%C4%9Bt%C3%BD

https://cs.wikipedia.org/wiki/Ko%C5%BEokv%C4%9Bt_lojonosn%C3%BD

Nařízení č. 1143/2014

- Stanoví **pravidla pro prevenci, minimalizaci a zmírnění nepříznivých dopadů na biologickou rozmanitost** (spojených se záměrným i nezáměrným zavlékáním, vysazováním a šířením **IND** do/v EU)
- **Nevztahuje se např. na druhy, které mění svůj areál bez lidského zásahu** v reakci na měnící se ekologické podmínky a změnu klimatu

Nařízení č. 1143/2014

Kritéria:

- **nepůvodní** na celém území EU
- schopné vytvořit **životaschopnou populaci**
- pravděpodobný závažný **nepříznivý dopad na biodiverzitu**
- **zařazení** na US pravděpodobně **zajistí účinnou prevenci, minimalizaci** nebo **zmírnění** nepříznivých dopadů

Nařízení č. 1143/2014

Omezení – druhy z US nelze záměrně:

- **přivážet** na území EU
- **držet**
- **přepravovat**
- **uvádět na trh**
- **využívat** či **vyměňovat**
- **nechat rozmnožovat, pěstovat** nebo **kultivovat**
- **uvolňovat do ŽP**

Výjimky – výzkum, ochrana *ex situ*

Nařízení č. 1143/2014

Invazní druhy s významným dopadem na členský stát

- Tzv. **vnitrostátní „národní“ seznamy**

Akční plány

- **Každý stát – harmonogram činností a popis opatření, včetně prevence**

Včasné zjištění a rychlá eradikace

- **Zavedení systému dohledu – určit výskyt a rozšíření IND**

Nařízení č. 1143/2014

- **Oznámení o včasném zjištění IND**
- **Eradikace (výjimky: technicky neproveditelná, neúměrné náklady, absence vhodných metod)**
- **Regulace (značně rozšířené IND)**
- **Obnova poškozených ekosystémů**

Zákon č. 114/1992 Sb. – invazní novela

OOP by měl v **závazném stanovisku** posuzovat navrhované **využití nepůvodních dřevin** v rámci **LHP/LHO**, aby nedošlo k poškození přírodních stanovišť nebo původních rostlin a živočichů

Záměrné rozšíření ND bez povolení OOP lze v zastavěném území obce

Využití MD a DG se má v lesích mimo ZCHÚ řídit lesním zákonem

Na stanovené IND se nemá vztahovat obecná ochrana přírody

Regulaci ND provádí v rámci běžné péče o pozemek nájemce nebo jiný **uživatel**, není-li schopen, pak případně **OOP** (nad běžnou péčí lze s **OOP** uzavřít dohodu)

Zákon č. 114/1992 Sb. – invazní novela

Využívání IND uvedených na US (povolení)

Mimořádná opatření

Sledování výskytu a způsobu šíření IND (AOPK ČR)

Opatření při **včasném zjištění** IND US

Regulace značně rozšířených IND US

Náhrada nákladů

Návrhy akčního plánu a zásad regulace (MŽP ČR)

Zákon č. 289/1995 Sb. – invazní novela

GND → **ND**

Závazné stanovisko k OPRL nevydává OOP k využívání MD a DG, nejde-li o jejich zavádění v ZCHÚ

Při schvalování LHP posuzuje navrhované využití MD a DG OSSL (kromě ZCHÚ)

Pověřená osoba – sledovat a vyhodnocovat výskyt IND v rámci IL
– vést přehled o výskytu IND v lesích

Posílení pravomocí lesní strážce (zastavit dopr. prostř., zvukový a obr. záznam aj.)

Invazní novela

Některé **zamítnuté** pozměňovací návrhy:

- **Zrušení výjimky pro MD a DG (J. Čížinský)**
- **Národní seznam (D. Balcarová)**

Black, Grey and Watch Lists of alien species in the Czech Republic based on environmental impacts and management strategy

Jan Pergl¹, Jiří Sádlo¹, Adam Petrušek², Zdeněk Laštůvka³, Jiří Musil⁴,
Irena Perglová¹, Radek Šanda⁵, Hana Šefrová⁶,
Jan Šíma⁷, Vladimír Vohralík⁸, Petr Pyšek^{1,2}

¹ Institute of Botany, Department of Invasion Ecology, The Czech Academy of Sciences, CZ-252 43 Prácheň, Czech Republic ² Department of Ecology, Faculty of Science, Charles University in Prague, Viničná 7, CZ-128 44 Praha 2, Czech Republic ³ Department of Zoology, Fisheries, Hydrobiology and Apitology, Mendel University in Brno, Zemědělská 1, CZ-613 00 Brno, Czech Republic ⁴ T.G. Masaryk Water Research Institute, Department of Aquatic Ecology, Podbabská 30, CZ-60 00 Prague 6, Czech Republic ⁵ National Museum, Department of Zoology, Václavské náměstí 68, CZ-115 79 Prague 1, Czech Republic ⁶ Department of Crop Science, Breeding and Plant Medicine, Mendel University in Brno, Zemědělská 1, CZ-613 00 Brno, Czech Republic ⁷ Ministry of the Environment of the Czech Republic, Department of Species Protection and Implementation of International Commitments, Vršovická 1442/65, CZ-100 10 Praha 10, Czech Republic ⁸ Department of Zoology, Faculty of Science, Charles University in Prague, Viničná 7, CZ-128 44 Praha 2, Czech Republic

Corresponding author: Jan Pergl (pergl@ibot.cas.cz)

Academic editor: I. Kühn | Received 6 March 2015 | Accepted 14 September 2015 | Published 8 January 2016

Citation: Pergl J, Sádlo J, Petrušek A, Laštůvka Z, Musil J, Perglová I, Šanda R, Šefrová H, Šíma J, Vohralík V, Pyšek P (2016) Black, Grey and Watch Lists of alien species in the Czech Republic based on environmental impacts and management strategy. NeoBiota 28: 1–37. doi: 10.3897/neobiota.28.4824

Abstract

2 / 2016 Ochrana přírody Výzkum a dokumentace 29

Seznam prioritních invazních druhů pro ČR

Jan Pergl, Jiří Sádlo, Adam Petrušek, Petr Pyšek

Copyright Jan Pergl et al. This is an open access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License (CC BY 4.0), which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original author and source are credited.

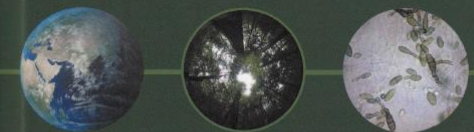
Národní seznamy (černý, šedý, varovný, bílý) – návrh (Pergl et al. 2016)

Stromy:

- *Acer negundo* (BL2)
- *Ailanthus altissima* (BL2)
- *Fraxinus pennsylvanica* (BL2)
- *Laburnum anagyroides* (BL2)
- *Pinus nigra* (BL2)
- *Pinus strobus* (BL2)
- *Populus ×canadensis* (BL2)
- *Populus balsamifera* (BL2)
- *Prunus cerasifera* (BL2)
- *Prunus serotina* (BL2)
- *Pyracantha coccinea* (BL2)
- *Quercus rubra* (BL2)
- *Rhus typhina* (BL2)
- *Robinia pseudoacacia* (BL2)
- *Juglans regia* (GL)
- jírovec maďal (V)
- pavlovnie plstnatá (V)

Handbook of Alien Species in Europe

DAISIE

Invading nature: springer series in invasion ecology 3

Springer

Standardy péče o P&K

Likvidace vybraných invazních druhů rostlin 2016

Kap. 4 Doporučený management:

- **trnovník akát**
- **javor jasanolistý**
- **pajasan žláznatý**
- **jasan pensylvánský**
- **topol kanadský**
- **myrobalán**
- **střemcha pozdní**
- **borovice vejmutovka**
- **dub červený**
- **Keře: kustovnice cizí, loubinec popínavý, pámelník bílý**

SPPK D02 007 Likvidace vybraných invazních druhů rostlin

 AGENTURA OCHRANY PŘÍRODY
A KRAJINY ČESKÉ REPUBLIKY

STANDARDY PÉČE O PŘÍRODU A KRAJINU				
PÉČE O VYBRANÉ TERESTRIKÉ EKOSYSTÉMY	LIKVIDACE VYBRANÝCH INVAZNÍCH DRUHŮ ROSTLIN	SPPK D02 007:2016		
ŘADA D				
<p>Management of selected alien plant species Entfernung von ausgewählten gebietsfremden Pflanzenarten</p> <p>Tento standard je určen pro definici managementu likvidace vybraných invazních druhů rostlin a omezení jejich šíření v chráněných územích i mimo ně.</p> <p>Citované zdroje: Literatura včetně zákonů, vyhlášek, směrnic EU a norem ČSN</p> <p>Jungeplová I. & Poková H. (2006): Obnova travních porostů regionální směsí; metodická příručka pro ochranu přírody a zemědělskou praxi. – ZO ČSOP Bílé Karpaty, Veselí nad Moravou, 104 pp</p> <p>Mládek J., Pavlov V., Hejzlan M. & Gašler J. (eds.) (2006): Pastva jako prostředek údržby trvalých travních porostů v chráněných územích. Metodická příručka pro ochranu přírody a zemědělskou praxi. – Výzkumný ústav rostlinné výroby, Praha, 164 pp.</p> <p>Pergl et al. (2013): Návrh seznamu nepůvodních druhů vyžadujících zvláštní přístup (černý, žedý a varovný seznam). http://invaznidruhy.nature.cz/res/archivo/151/019808.pdf?seck=1391611202</p> <p>Pergl et al. (2016): Black, Grey and Watch Lists of alien species in the Czech Republic based on environmental impacts and management strategy. NeoBiota 28: 1 – 37.</p> <p>Šima J. (2008): Právní úprava problematiky nepůvodních druhů rostlin v České republice a ve světě. – Zprávy Čes. Bot. Spol. 43, Místo: 23: 213–218</p> <p>zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), v platném znění zákon č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči a o změně některých souvisejících zákonů, v platném znění zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a změně některých zákonů (vodní zákon), v platném znění zákon č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně některých zákonů (lesní zákon), v platném znění zákon č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu, v platném znění zákon č. 78/2004 Sb., o nakládání s geneticky modifikovanými organismy a genetickými produkty, v platném znění zákon č. 350/2011 Sb., o chemických látkách a chemických směsích a o změně některých zákonů (chemický zákon), v platném znění vyhláška č. 215/2008 Sb., o opatřeních proti zavlečení a rozšiřování škodlivých organismů rostlin a rostlinných produktů vyhláška č. 327/2012 Sb., o ochraně včel, zvěte, vodních organismů a dalších nečlověčích organismů při použití přípravků na ochranu rostlin nařízení EP a Rady č. 1143/2014 ze dne 22. října 2014 o prevenci a regulaci zavlečení či vysazování a šíření invazních nepůvodních druhů</p> <p>Zpracování standardu: Pro AOPK ČR zpracoval v r. 2015 Botanický ústav AV ČR v Přibonicích</p> <p>Oponentské pracoviště: Doc. Ing. Kateřina Berchová, Ph.D., Fakulta životního prostředí, Česká zemědělská univerzita v Praze</p> <p>Autorský kolektiv: Ing. Jan Pergl, Ph.D. (koordinátor), Ing. Irena Perglová PhD., RNDr. Michaela Vítková PhD., RNDr. Lenka Poczová, Ing. Tomáš Janata, Ing. Jan Šima</p> <p>Dokumentace ke zpracování standardu in-čtyřmístní se knihovně AOPK ČR</p>				

RNDr. František Pele
Ředitel AOPK ČR

o ochrany přírody a krajiny ČR
Kopírováno 19/01/1
8 007/1606.11 - Chodov
42-2016

System včasného varování
na stránkách AOPK ČR
o invazních druzích

Tomáš Görner

Národní akční plán adaptace na změnu klimatu (1. aktualizace pro období 2021–2025):

- 2_4.6 Metodicky **sjednotit využívání GND**, které se nechovají invazně a nekříží se s domácími druhy (**zejména MD a DG**), v **max. podílu do 20 %** porostní skladby

Děkuji za pozornost

pnovotny@vulhm.cz

Areál VÚLHM, 2. 9. 2021

